

DE 135 DE ANI

RI
România liberă

VIATA, IESITA DIN TIPAR

GALA PREMIILOR

UNITER

20 DE ANI

Ion Caramitru despre teatru ca spațiul sacru al marilor revelații

„Părintele“ UNITER a povestit despre începuturile Galei, despre primii ei pași în lume și despre cele mai emoționante momente ce au marcat acest eveniment de-a lungul timpului.

pag. 2

UNITER, o viață!

Rareori am avut șansa de a fi prezent la originea unei aventuri, chiar la început. Aceasta, de fiecare dată, a căpătat sensul unei experiențe ale cărei debuturi rămân întotdeauna mai prezente în memorie decât evenimentele ce, mai târziu, le-au urmat. Claude Lévi-Strauss spunea: «ceea ce e inițial e mitic». Azi, îi citez gândul amintindu-mi de prima seară a UNITER-ului, de emoția unei cafele băute singur în fața teatrului și apoi de regăsirea - după ani lungi de separare - a multor prieteni, cunoștințe într-o stare de excitație afectivă ce producea o energie al cărei gust îl uitasem. Era un început et «J'y étais» - am fost acolo - cum se mândrea un erou stendhalian. Atunci, indiscutabil, sentimentul care ne lega era acela al unei victorii pe care o resimțeam cu toții ca o ieșire din izolare, ca o reconciliere, ca o perspectivă de fundație. Ion Caramitru a făcut gestul unui constructor!

UNITER-ul și-a impus prezența grație premiilor care au suscitât entuziasme și decepții, ca toate competițiile, premii care au confirmat mari nume, lansat speranțe și, uneori, uitat spectacole al căror succes a confirmat injustețea deciziilor. Dar de la premiul Nobel la premiul Goncourt - câte erori celebre, câte onoruri recunoscute. UNITER-ul a cunoscut și el aceste contradicții care l-au făcut să existe ca o referință a lumii teatrale. Progresiv, în numele unor orgolii personale s-a diminuat efervescența debuturilor și astfel s-a intrat în normalitate, s-a ajuns la maturitate. Reveneam fidel de la Paris, dar începeam să observ absențe și să aud rezerve. Declin al romanticismului liric și debut al atitudinii critice. Ion Caramitru a avut însă puterea de a rezista, de a nu capitula, de a nu ceda! UNITER-ul, să nu uităm, are și o dimensiune ascunsă, mai puțin expusă și public recunoscută. În sediul său, în sfârșit salvat, sediu marcat de amin-

EDITORIAL

GEORGE BANU
CRITIC ȘI ISTORIC
DE TEATRU

tirea «familiei» Ceaușescu - de câte ori taxiurile mi-au reproșat că dădeam ca referință numele străzii, George Enescu, și nu pe acela al vechilor chiriași - a găzduit marii protagoniști ai scenei internaționale sau regizorii îndelung așteptați, ca Radu Penciulescu, în sfârșit reîntorși. Sediul transformat în reper pe harta teatrală nu doar a Bucureștiului, ci a țării.

CONTINUARE ÎN PAGINA 8

„Părintele“ UNITER a povestit despre începuturile Galei, despre primii ei pași în lume și despre cele mai emoționante momente ce au marcat acest eveniment de-a lungul timpului.

Anul acesta se împlinesc 20 de ani de Gală a Premiilor UNITER. De ce ați simțit nevoia la începutul anilor '90 să puneți bazele acestei sărbători anuale a teatrului românesc?

Tot ce s-a întâmplat în acești 20 de ani cu UNITERUL din februarie 1990, de la înființare, și până acum a stat sub imperiul și incidența nevoii de a scoate în evidență faptul că teatrul e o componentă organică a vieții noastre, luând în calcul faptul că în timpul comunismului teatrul era un spațiu privilegiat, poate singurul loc unde oamenii puteau veni să asiste la o demonstrație de libertate a spiritului și de încercare de modelare a unui personaj liber de constrângeri. Câtă vreme Hamlet e un tânăr școlit, un intelectual trezit la realitatea criminală a unui stat polițienesc și silit de împrejurări să lupte împotriva nedreptății și a terorii bunului plac, toate aceste elemente aveau ecou în societatea românească de atunci. Oamenii veneau să vadă acest spectacol și alte animații de speranță că lupta de pe scenă se va muta în stradă.

Sala de spectacol era un spațiu al libertății, un soi de zonă liberă de comunism?

Teatrul era înainte de 1990 chiar mai mult decât o insulă a libertății, devenise chiar un spațiu sacru, un loc unde oamenii nu se închinau dar aveau revelații, revelația adevărului, a speranței, a permanenței valorii umane. Toate acestea oamenii le găseau în teatru cu mult mai mult decât în film, unde cenzura lucra cu foarfeca. La noi cenzorii au avut și scâpări. Ce s-a întâmplat imediat după revoluție, bombardamentul de informații televizate, Parlamentul provizoriu, noile figuri ale revoluției, demonstrațiile de

Ion Caramitru despre teatru ca spațiul sacru al marilor revelații

de Gabriela Lupu

stradă, toate au bătut teatrul. Viața a bătut teatrul. Strada devenise mult mai interesantă. Iată de ce se simțea nevoia unui reviriment. Cum eram într-o postură care îmi permitea să ajut viața culturală, i-am invitat să revină pe scena românească pe Andrei Șerban, pe Liviu Ciulei, pe David Esrig, pe Radu Penciulescu, pe Lucian Pintilie. I-am rechemat și pe Sergiu Celibidache, care a venit la un moment dat, și pe Eugene Ionescu și pe Emil Cioran, care, după nefericita chemare a minerilor din iunie 1990 au refuzat să mai vină în România. Revirimentul teatrului a început cu revenirea lui Andrei Șerban la Național și cu montarea lui „O trilogie antică“, spectacol care a readus publicul la teatru. Și de acolo lucrurile au început să se înlănțuie. Dar înainte de asta, sălile erau goale, interesul publicului, fascinat de spectacolul politic și mediatic, pentru teatru scăzuse dramatic. Artiștii parcă erau uitați. Și atunci apariția Galei UNITER a devenit o nevoie organică. Trebuia făcut un eveniment care să păstreze vie imaginea artistului creator în inima publicului.

Vă felicități azi pentru această idee?

Avem satisfacția ca în acești 20 de ani să îi fi premiat pe aproape toți marii noștri artiști. De la tribuna Galei artiștii au început să se mărturisască. De multe ori am fost criticați pentru lungimea galelor noastre, dar faptul că am avut ore în șir de transmisie TV și le-am dat timp premianților să facă mărturisiri astăzi se dovedește a fi neprețuit. Arhiva galelor UNITER este azi un fond documentar și emoțional extraordinar. Mărturisirea lui Liviu Ciulei, a lui Ion Lucian, a lui Petrică Gheorghiu, a lui Radu Beligan și multe altele rămân pentru posteritate. Interesul publicului pentru gală a fost imens. Ea se transmite de 20 de ani în direct. În primii ani se bloca circulația de mașini conduse de români grăbiți să ajungă acasă să prindă Gala la TV. Ultimii ani, care au coincis cu criza asta nenorocită, au făcut ca resursele financiare ale galei să scadă, mulți sponsori s-au îndepărtat de noi pentru că au fost nevoiți să facă și ei față crizei, așa că a trebuit ca ultimele două gale să le ținem în studiourile TVR, unde aveam toată aparatura necesară la dispoziție. Poate și anul acesta ar fi trebuit să o facem tot acolo, dar ne-am luat inima în dinți și ne întorcem pentru a 20-a ediție în locul unde au debutat Premiile UNITER în 1993, la Teatrul Odeon.

Au fost întâmplări istorice. Când Regele Mihai era dat afară din țară, singurul eveniment la care erau invitați membri ai familiei regale era Gala UNITER.

Da. Și dacă vă amintiți, chiar sala era scindată. La premiul pentru cea mai bună piesă a anului acordat de Prințesa Margareta, unii aplaudau în picioare, iar alții nu aplaudau deloc. Unii erau încântați, alții indignați. Iată că acum am ajuns la situația paradoxală și tristă ca societatea românească de azi să recunoască cât de bine ar fi fost dacă s-ar fi reinstaurat monarhia în țara noastră. Astăzi regele are o cotă uriașă de încredere în sondaje. S-a spus atunci că este prea bătrân să conducă țara, el având atunci 70 de ani, adică oarecum vârsta mea de acum. Era un om în putere, iar țara ar fi arătat azi cu totul altfel.

Care dintre mărturisirile de care vorbeți au fost cele mai emoționante?

Pe mine cel mai mult m-a impresionat cuvântul lui Liviu Ciulei, de care eram puternic legat, cel al lui Petrică Gheorghiu, al Ginei Patrichi, al lui Ion Lucian. Vom face probabil apel la memoria peliculei pentru a prezenta la gală mărturisirea maestrului Ion Lucian. E important, mai ales acum că s-a dus. Mărturisirea Ginei Patrichi a fost extraordinară. Ei am putut să-i fac chiar și o surpriză și să-l aduc să-i înmâneze premiul pe marele regizor englez Richard Eyre de care ea era îndrăgostită profesional. El ar fi trebuit să pună în 1984 „Hamlet“ cu mine în rolul principal și cu Gina Patrichi în rolul reginei. El nu a mai putut veni și proiectul a fost reluat de Alexandru Tocilescu. Ea rămăsese de atunci cu o mare admirație pentru Richard Eyre, îi văzuse și spectacolele de la Londra... Și cum ea urma să primească în 1994 premiul de excelență eu am întrebat-o dacă ar vrea ca cineva anume să-i înmâneze premiul. „Ei, așa vrea eu, dar nu se poate“, a spus ea. „Pe cine?“ „Pe

Richard Eyre.“ Am vorbit cu el la telefon și a venit fără ca ea să știe. Surpriza a fost pe scenă. Iar cuvântul lui Richard Eyre despre ea a fost fabulos.

Ați simțit nevoia să îi acordați post-mortem un premiu lui Alexandru Tocilescu.

Da. Am mai făcut-o o dată cu Ștefan Iordache. Tocilescu era unul dintre cei mai valoroși regizori ai timpurilor noastre. Ar fi trebuit să deschidă la Național anul Caragiale cu „D'ale carnavalului“, spectacol de care se legase foarte tare. Propunerea lui era una fascinantă. Eram gata cu schițele de decor și costume, în mare parte cu distribuția și urma să începem repetițiile. Ar fi trebuit ca anul acesta în februarie să avem premiera. Cum bine știți acest lucru nu s-a mai putut întâmpla, din nefericire, dar am luat hotărârea să facem totuși la Național un remember cu acest spectacol, să punem cap la cap toate amănunțele și să scoatem o reprezentație cu această montare pe care el nu a mai apucat să o pună în scenă. Nu vrem să ieșim din anul Caragiale fără „D'ale carnavalului“ așa cum l-a gândit Tocilescu. Trebuie însă spus totuși că în cazul lui Toca s-a întâmplat o anomalie. El ar fi meritat și de altfel și-a și dorit să primească în timpul vieții sale un premiu de regie. Toca nu a luat acest premiu la UNITER, a luat de mai multe ori premiul pentru cel mai bun spectacol. Este o ciudățenie care se repetă și la nominalizările de anul acesta, ba încă acum acesta mai dihai ca în alți ani, montările nominalizate la cel mai bun spectacol nu se regăsesc nominalizate și la regie. Sigur că juriile își fac strategiile lor și sunt autonome. S-a mai întâmplat și la case mai mari, la Oscar, la Premiile Moliere. Revenind la Tocilescu, acest premiu post-mortem nu echivalează premiul de regie pe care ar fi trebuit să-l ia în timpul vieții, dar este o recunoaștere a breslei noastre pentru excelența lui.

Pe lângă marii artiști români ați adus la gală și ceva din glamour-ul hollywoodian?

Da, Vanessa Redgrave, Gerard Depardieu, Fanny Ardant și alții. Acum vreo trei ani puțin a lipsit să-l avem pe Jeremy Irons cu care eu sunt amic și cu care am făcut trei filme. L-am chemat și anul ăsta, dar primăvara e perioada în care „afară“ se muncește în draci.

Au fost și momente comice în gale?

Da, bălbele mele pe care sala le-a taxat și momentele Divertișilor. Un moment care a spart toate tiparele a fost cel în care au apărut pe scenă Mihai Verbițchi și Gheorghe Șimonca imitându-i pe Florin Piersic și pe maestrul Beligan. ●

GALA PREMIILOR UNITER 20 DE ANI

EDITOR COORDONATOR
Gabriela Lupu

GRAFICĂ
Adrian Stan

CORECTURĂ
Livia Săvulescu

PRELUCRARE FOTO
Florin Anghel

MARKETING MANAGER
Cătălin Bindea

DIRECTOR DE PUBLICITATE:
Andrei Boba

UNITER este un supliment al ziarului

RL
România liberă

Cotidianul România liberă este un produs

MEDIEN HOLDING

ADRESA
Nerva Traian nr.3, Bl. M101, et. 5, sector 3, București CP 031041; Telefon: 021.2028290; Fax: 021.2028143

TIPAR
United Print

1993, prima Gală Uniter

ALICE GEORGESCU: PREMIUL PENTRU CRITICĂ

Doamna Alice Georgescu, cum arăta prima Gală UNITER și care era atmosfera în rândul publicului și al premianților?

Arăta ca orice întreprindere la începuturi: cu un ușor aer de improvizație, cu un imens fior de emoție, cu multă căldură și multe, multe așteptări. Nu știu, desigur, ce aștepta publicul propriu-zis, cel care privea Gala de-acasă, la televizor, dar presupun că era curios, după atâtea transmisiuni directe de la mitinguri, mine-riade și înființări de partide (ce vremuri!...), să vadă și altfel de oameni - oameni care vorbeau despre artă, chiar dacă mai păseau, unii dintre ei, și pe cărări politice. Cât despre premianți... erau fericiți, evident, ca orice premiant din orice loc de pe Pământ și din orice epocă istorică.

Cum era teatrul românesc în acea perioadă?

Bun! (Asta a fost un răspuns "rău"...). Era și el la un fel de început, încă, și încă mai aștepta să se petreacă minuni cu el și cu cei ce-l făceau. Ce să spun?... E suficient să citești numele și titlurile de pe lista de nominalizări și de premii ca să vă dați seama la ce nivel se câștiga sau se "pierdea" pe atunci un trofeu. E vorba despre spectacole și ar-

tiști care au făcut istoria teatrului românesc! Dincolo de excelența profesională - dar nu fără legătură cu ea -, exista în teatrul de atunci un fel de aer de familie, un fel de coeziune reală, profundă, și care făcea ca, în ciuda diferențelor (și, uneori, diferendelor) de opinie, a controverselor ș.a.m.d., oamenii scenei să simtă că erau membrii aceleiași confrerii și că aveau de apărut valori comune.

Ce ati simțit ca premiantă a primei gale? Vă amintiți ce discurs ați avut și cine v-a înmănat premiul?

Bucurie, ce altceva să fi simțit?! Bucurie, încântare, mulțumire, fericire - destul de previzibil... "Discursul", în linii mari, mi-l amintesc (a fost și scurt), dar cine mi-a înmănat premiul, din păcate, nu. Eram cam... confuză când am urcat pe scenă.

Cum a evoluat în timp acest eveniment și ce credeți că reprezintă el astăzi în conștiința artiștilor, a criticilor și a publicului?

A evoluat și el ca și întreg teatrul românesc - mai mult, ca și întreaga societate românească. Unii folosesc pentru asta cuvântul "involuție"; cuvântul "revoluție"

nu-l prea mai folosește nimeni... Dar lucrurile nu pot rămâne pe loc. Eu, personal, nu am o viziune catastrofistă asupra schimbărilor. "Punctual", cred că Gala a pierdut mult din conotația ei festivă, sărbătorească; a câștigat, în schimb, greutate - ca dovadă, astăzi artiștii își trec în CV și nominalizările la premiile UNITER, nu doar izbânzile efective.

Care este cea mai puternică amintire a dvs. din cele 19 gale de până acum?

Discursul Ginei Patrichi atunci când i s-a înmănat Premiul pentru întreaga activitate (nu mai țin minte anul). Tulburător.

Aveți povești și amintiri speciale legate de această sărbătoare a teatrului nostru?

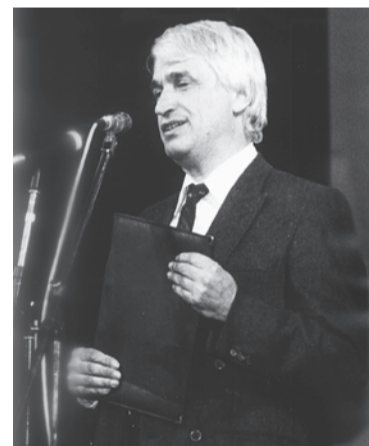
Nu știu cât sunt de speciale, sunt însă personale. De pildă, la prima Gală (în sala Majestic, la Odeon), stăteam la parter și, privind la un moment dat spre balcon, unde era "cazat" juriul, cineva de-acolo mi-a făcut semnul victoriei, cu degetele arătător și mijlociu deschise în V - iar eu am înțeles că "ieșisem" pe locul II! Și, desigur, discursul de prezentare, filmat, al maestrului Radu Beligan, peste vreo 15 ani, când am primit (cam devreme, totuși...) Premiul pentru întreaga activitate. M-am simțit teribil de importantă atunci!

EMIL BOROĞHINĂ, DIRECTORUL TEATRULUI NAȚIONAL DIN CRAIOVA ÎN ACEA VREME

După ce în 1990, Teatrului Național din Craiova i se decernaseră patru premii acordate de secția de critică a Uniunii Teatrale Române, Marele Premiu spectacolelor „Unchiul Vania”, regia Mircea Cornișteanu, și „Piticul din grădina de vară”, regia Silviu Purcărete, precum și două premii pentru debut, actrițelor Diana Gheorghian și Natașa Raab, iar în 1991, teatrul nostru a primit premiul pentru spectacolul „Ubu Rex cu scene din Macbeth” și premiul pentru regie decernat lui Silviu Purcărete, iar lui Emil Boroghină, subsemnatului, i-a revenit premiul pentru directorat (primul de acest

gen acordat vreodată în România), a venit și prima Gală UNITER, unde Teatrul Național din Craiova a câștigat nu mai puțin de patru dintre cele mai importante premii. Este vorba de: premiul pentru cel mai bun spectacol, pentru „Titus Andronicus”, premiul de regie, Silviu Purcărete, premiul de scenografie, Ștefania Cenean, și premiul de debut, Ozana Oancea. Toate pentru „Titus Andronicus”. Marele nostru regret și marea noastră nedumire a fost faptul că acestora nu li s-a adăugat și premiul pentru cel mai bun actor care ar fi trebuit să-i revină de drept lui Ștefan Iordache,

cel care trăgea, ca o locomotivă, tot spectacolul după el. În presa vremii s-a menționat că: „Prima Gală a Premiilor UNITER a fost dominată de Teatrul Național din Craiova, noua superputere a teatrului românesc”. Așa scrisese Victor Scoradeț. Au urmat alte gale UNITER care ne-au adus alte și alte premii. Le menționez pe cele de regie obținute de Vlad Mugur pentru „Slugă la doi stăpâni” și de Tompa Gabor pentru „Hamlet”, de actorii Valer Dellakeza și Ilie Gheorghe. Drept urmare toată această perioadă extraordinară a Teatrului Național din Craiova noi o numim „deceniul marilor izbânzi”.

ALEXANDER HAUSVATER ȘI ÎNTREAGA SA ECHIPĂ: PREMIUL DE EXCELENȚĂ PENTRU SPECTACOLUL „AU PUS CĂTUȘE FLORILOR”, TEATRUL ODEON

Trăiam la Montreal în perioada aceea. După ce am făcut spectacolul am primit foarte multe scrisori de la spectatori. Citindu-le mi-am dat seama că inconștient am atins un nerv istoric, lucru ce se întâmplă rar sau deloc în cariera unui artist. Nu aveam atunci o explicație, dar eram martor al unui fenomen artistic/politic care anunța venirea unei noi ere în cultura română... Ce mi s-a părut cu adevărat revoluționar era abnegația și sacrificiul actorilor care s-au autodepășit în căutarea unui adevăr brut, violent, dureros, dar nespun de strălucitor. La epoca respectivă știam foarte puține despre actorul român, de capacitățile lui, de revoluție dar și de acel public senzațional care ajungea la teatru cu un scop anume: să se schimbe, să devină cetățeanul unei noi ere.

Era dificil să găsim un numitor comun între noi și mai ales să punem în scenă concepte ca libertate, democrație și demnitate. Prin exerciții, experimente, investigare și cercetare am ajuns să explorăm experiența prin care trece un om de la starea de prizonier la cea de om liber. Necesitatea de a spune adevărul, talentul și imaginația au

devenit instrumentele noastre de luptă și întreg colectivul s-a plasat deasupra egoismului personal, al fricii, al urii... În momentele acelea am crezut cu toții că fenomenul piesei noastre se va împrăștia și va PURIFICA o națiune lovită și lipsită de direcție. În existența fiecărui participant la acest proiect s-a scris atunci o pagină de istorie. Toți ne-am schimbat, ne-am maturizat ca artiști și ca oameni și am ajuns să credem într-un teatru care plasează publicul în spațiul și timpul dinamicii dramatice învățându-l să reacționeze cu mintea, corpul și sufletul. Așa s-a creat o generație care promitea să se dezlipească cu o brutalitate bine venită de tot ce era pătat într-o perioadă istorică de care toți au fost mai mult sau mai puțin responsabili.

OZANA OANCEA: PREMIUL DE DEBUT

Îmi amintesc foarte bine emoția primei Gale UNITER. Nu mă preocupă ideea de premiu, mi se părea ciudat, nu reușeam să pricep concret unde sunt și de ce. Fiind prima ediție nu aveam repere. Eram destul de tânără, m-am dus acolo cu emoție, în necunoscut. Eu plecasem de curând la Craiova. Trăiam în teatru și în familia mea mică de la București, în trenuri, eram deci destul de izolată și mi se părea ciudat că „lumea” m-a văzut... Era o tensiune în jur: la Odeon, Regele Mihai și ASR Principesa Margareta în spatele meu, în lojă, oamenii de teatru - prospețimea cu care se întâlneau în acest context, în acel moment, hainele de împrumut în care nu mă simțeam grozav. Nu îmi dădeam seama atunci,

dar acum cred că Gala UNITER e un eveniment major pentru anul teatral. Toate celelalte gale care au urmat și care vor mai urma nu sunt cu nimic mai prejos, cu nimic mai puțin importante. A fi premiantul numărul 1, 7, 18 e doar o chestie de cronologie, nu de importanță. Nu m-am gândit nici o clipă că sunt prima, nici atunci, nici mulți ani după. Am realizat asta mai târziu, la una din Gale, uitându-mă în catalogul unde sunt trecuți toți cei care au primit premii la UNITER. Atunci am observat, am zâmbit în sinea mea și mi-am zis (cu minimă vanitate): haha, e avantajos să fii cap de listă...

LAUREAȚII GALEI DIN 1993

CEL MAI BUN SPECTACOL
TITUS ANDRONICUS
de William Shakespeare, regia Silviu Purcărete, Teatrul Național Craiova

CEA MAI BUNĂ REGIE
SILVIU PURCĂRETE
pentru spectacolul Titus Andronicus

CEA MAI BUNĂ SCENOGRAFIE
ȘTEFANIA CENEAN
scenografia spectacolului Titus Andronicus

CEL MAI BUN ACTOR - ROL PRINCIPAL
VICTOR REBENGIUC
rolurile din spectacolele Iosef Kaplan din Forma mesei și Svetlovidov și Smirnov din Comedii, comedii...

CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ - ROL PRINCIPAL
MARIANA MIHUȚ
rolul Popova din spectacolul Comedii, comedii...

PENTRU CRITICĂ TEATRALĂ
ALICE GEORGESCU

PENTRU DEBUT
OZANA OANCEA
rolul Lavinia din spectacolul Titus Andronicus

PENTRU TEATRU TV
CE ZI FRUMOASĂ
de M. Ghelderode, regia Dinu Cernescu

PREMIUL DE EXCELENȚĂ
GEORGE BANU, SANDA MANU,
COLECTIVUL DE ACTORI
din spectacolul „Au pus cătușe florilor”

PREMIUL PENTRU ÎNTREAGA ACTIVITATE

Actorie:
CLODY BERTHOLA

Regie:
ION OLTEANU

Scenografie:
PAUL BORTNOVSCHI

Critică și istorie teatrală:
VALENTIN SILVESTRU

Momente de aur din arhiva Galei

Radu Beligan și Ion Caramitru

Alteța Sa Regală Princesesa Margareta a României

Olga Tudorache

Leopoldina Bălănuță

Ion Lucian

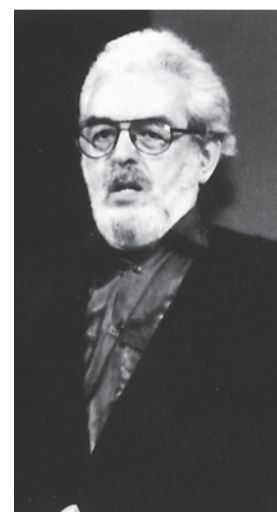
Ovidiu Iuliu Moldovan

Ion Cojar

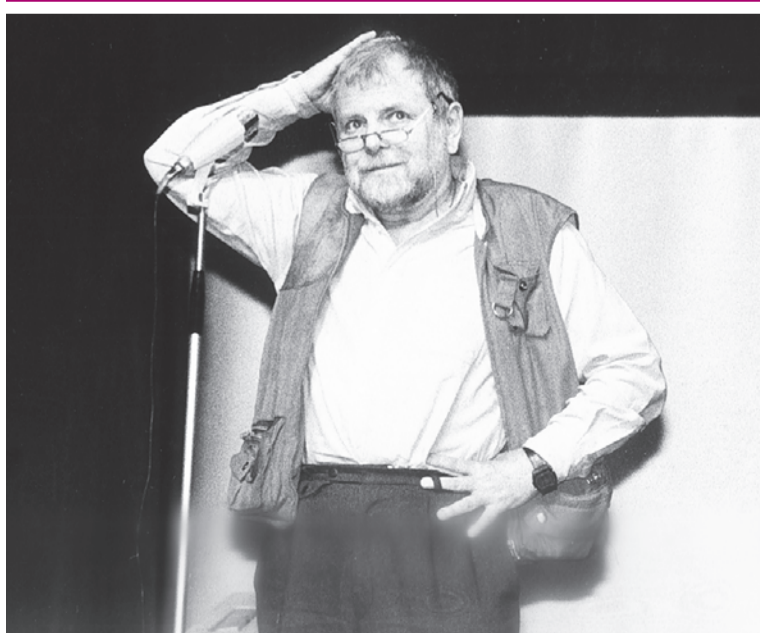
Ștefan Iordache și Ion Caramitru

David Esrig

Irina Petrescu

Lucian Pintilie

Victor Rebengiuc și Mariana Mișu

George Constantin

Vlad Mugur

Urări de la foștii premianți

ANA CIONTEA - CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ ÎN ROL SECUNDAR 2010 ȘI 2011

Exercitând o profesie în care dăruirea și pasiunea sunt primordiale, fiecare actor își dorește să aibă recunoașterea muncii sale din partea breslei. Aplauzele sau premiile sunt confirmarea că materia inefabilă a sufletului său, pe care o pune în fiecare rol, nu și-a pierdut strălucirea. Ce bine este să te lași, câteodată, copleșit de emoții și pentru câteva clipe, să fii mulțumit de tine! Succesul este binefăcător, dar trebuie să-l uiți a doua zi. Cu timpul înveți cât este de important să revii, cât mai repede, la condiția de debutant. Această re poziționare îți poate da măsura energiei și a forței de creație. A trăi în teatru și pentru teatru implică declinări permanente ale unor sentimente puternice și contradictorii. Ca într-un joc de șah, unde mutarea unei piese schimbă întreaga configurație a situației, în viața celor din profesie, schimbarea culorii unui sentiment poate răsturna fragilul echilibru interior. Echilibrul

persoanei pare legat prin mii de fire de parcursul profesionistului. În ce mă privește, parcursul artistic, pe care-l simt colorat de energii subtile, mi-a călăuzit în permanență viața. Când m-am reîntors din Franța, primul gând a fost să-mi recâștig locul printre „ai mei”. Poate de aceea mă impresionează povestea unui grup de aborigeni care navigau cu o plută pe ocean. Nu foloseau nici vâslele, nici cârma pentru a-și dirija pluta. Stăteau liniștiți să ajungă la destinație. Aveau credința că, dacă ei doresc să ajungă acolo, nu aveau cum să nu reușească. O anume încredere misterioasă te dirijează, uneori, către lucruri pe care nu le bănuiești, dar care trebuie să se împlinească. Gala Premiilor UNITER este sărbătoarea breslei din care fac parte. În climatul actual de nesiguranță, sper că solidaritatea noastră va reuși să mențină condiția actorului la înălțimea implicării sale afective.

MIHAI CALOTĂ - CEL MAI BUN ACTOR ÎN ROL SECUNDAR, 2005

Când eram student îmi doream să fiu cel mai bun și să arăt tuturor că sunt cel mai bun. Și cum ar fi aflat toată lumea că sunt cel mai bun? Dacă aș fi luat un premiu UNITER. Îmi doream foarte mult unul și visam des la el. Apoi termini facultatea și te zbați să existe în această profesie, să-ți găsești un loc sau locuri în care să exprimi focul care arde-n tine. Și uiți de premii... Apoi te trezești la Teatrul „Toma Caragiu” din Ploiești într-o combinație cu Cehov și Alexandru Dabija și fără premoniții, semne sau cine știe ce așteptări (și atât de tânăr - cred cel mai tânăr, exceptând premiile

de debut), iată-te în mână cu premiul UNITER pentru cel mai bun actor într-un rol secundar (sincer, varianta englezească - supporting actor - mi se pare mult mai expresivă - nu știu cum ar putea fi tradusă în românește). Emoții până în gât, până peste cap, până la cer și-napoi. Atunci mă gândeam: uite, am un premiu UNITER, am un premiu UNITER!!!!!! Acum mă gândesc la acel premiu ca la o declarație de dragoste, a mea față de toți cei care m-au ajutat și m-au inspirat și le mulțumesc! Încă vreau să fiu cel mai bun, dar vreau să fiu cel mai bun în primul rând pentru mine.

CRISTIAN GROSU - PREMIUL DE DEBUT ÎN 2007

Premiul Uniter pentru cel mai bun debut este unul extrem de delicat. Iată de ce: mai întâi, este un „unicat”. Adică se poate lua o dată în viață, pentru că - evident - numai o dată debutezi. Așa că, dacă dintr-un motiv sau altul, nu primești acest premiu, va trebui să te mulțumești cu ideea că vei mai putea fi premiat doar pentru Cel mai bun rol principal sau secundar. Aaa, și să nu uităm de Premiul pentru întreaga activitate. Știi, UNITERUL este ca o sărbătoare: și aici mă refer la „marile evenimente” din viața omului. Debutul e ca Botezul: se primește numai o dată și vine să „certifice” apartenența novicului la „Marele Grup”. Premiul pentru întreaga activitate este ca Înarmorantarea: se primește tot numai o singură dată, iar cel care ți-l oferă își iau de-o grijă... cel mai probabil „maestrul” iese din scenă sau mai bănuiește vreme. Iar premiile pentru Cel mai bun rol principal sau secundar sunt ca Nunțile: niciodată nu știi câte vei avea în viață. În al doilea rând, premiul UNITER pentru cel mai bun debut este delicat pentru că, odată primit, va trebui de două ori mai mult să demonstrezi că l-ai meritat. Pentru că nimeni nu ia în considerare rolul pentru care l-ai luat (cel mai probabil, unul reușit și, cu siguranță, apreciat de juriul UNITER), ci noul ACTOR promovat astfel. Așadar, rolurile care urmează trebuie să se ridice cel puțin la nivelul primului rol, asta ca să se evite remarcile răutăcioase de genul: „Uite-l și pe premiantul acesta cum joacă... păi ce, asta e actor de UNITER?” Până una-alta, îmi veți zice, poate, „nu te mai victimiza atâta, zi mulțumesc că ai luat premiul.” Ei bine, mulțumesc!

IOANA ANASTASIA ANTON - PREMIUL DE DEBUT 2009

Cea mai puternică amintire din seara în care am câștigat premiul UNITER pentru debut a fost și este dragostea și bucuria cu care sala m-a aplaudat. Și sunt sigură că și colegii mei, Ionuț Grama și Florina Gleznea ar fi fost întâmpinați la fel. Cred că există ceva curat și nevinovat în premiul de debut. Sunt foarte fericită că mi s-a dat ocazia să trăiesc așa ceva în viață. Să mi se acorde, preț de câteva momente, încrederea totală în mine, ca actriță. De atunci tânjesc la o nouă întâlnire cu Laszlo Bocsardi. El mi-a oferit în perioada cea mai frumoasă din viața mea cel mai frumos personaj: Ofelia.

MIRCEA MORARIU - PREMIUL PENTRU CRITICĂ 2009

Știu, unii s-au săturat de mine. Cu justificare sau fără, în numele altfelismului propăvăduit din convingere sau din dorința de a demola. Se zice că aș fi din cale afară de prezent. Adevărul e că am totuși, deja, o carieră destul de lungă în istoria premiilor UNITER. Am fost, cu începere din anul 1995, ba nominalizat, ba nominalizator. În cea de-a doua ipostază, atunci când nu mi-am rupt mâna la propriu (asta s-a întâmplat în ianuarie 2004), mi-am rupt gâtul, la figurat, firește, grație tastelor computerului, uneori crețe peste marginile iertate, ale unor confrăți ce nu au contestat nominalizările în sine, ci s-au grăbit să producă tot felul de liste complementare, suplimentare sau paralele, convinși fiind că ar fi meritat

și alții să figureze în comunicatul care generează atâtea pasiuni. (...) Mi s-a acordat premiul în anul 2009 pentru ceea ce s-a apreciat că am făcut bine în anul anterior. Atunci, toată gala s-a desfășurat după reguli noi. A fost prima gală de criză, găzduită de studioul 3 al TVR. Cel în care se realizau, pe vremuri, spectacolele de teatru tv. Prima și singura gală ce a durat doar două ore. Decizia însăși de a mi se acorda premiul s-a luat după reguli noi. Nu a venit în urma eforturilor reunite ale juriului de nominalizări și ale celui final, ci grație votului secret al Biroului Secției Române a AICT. Aveam, cel puțin aparent, toate motivele să fiu bucuros. Câștigasem în urma unor tururi de scrutin repetate la care au luat

parte șapte critici. Care se presupune că făcuseră efortul de a fi citit ceea ce scrisesem. Am fost fericit și pentru că pe scenă am putut să îi aduc un omagiu memoriei Ginei Patrichi, actrița despre care tocmai scrisesem o carte, carte care cred că a contat decisiv în procesul de jurizare. Și totuși, în studioul 3 era altfel. Și în bine, și în rău. Poate că nu au fost atâtea tensiuni negative, venite mai cu seamă dinspre perdanți și susținătorii lor. Dar nu era ca la teatru. Și am simțit asta. Sunt bucuros că anul acesta Gala UNITER s-a reîntors în teatru și nu în orice teatru, ci la Odeon, acolo unde au avut loc primele ediții și unde Gina Patrichi a apărut pentru ultima oară în fața publicului și a breslei.

VLAD ZAMFIRESCU - PREMIUL DE DEBUT 1996

Nu prea mai știu ce am spus atunci... știu că eram, normal, foarte emoționat... și probabil că am bolborosit niște mulțumiri. A, și mai știu că am uitat de cel mai important om din viața mea, soția mea Mihaela, față de care mi-am luat revanșa după vreo zece ani, când am dat eu un premiu la Uniter, și am făcut o voltă peste timp și mi-am terminat atunci seria de mulțumiri.

KÉZDI IMOLA - CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ ÎN ROL PRINCIPAL 2003

La mulți ani, UNITER!

Vă mulțumesc!

OFELIA POPII - CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ ÎN ROL PRINCIPAL 2008 ȘI 2011

Totul începe de la caruselul surd, halucinant, al provocării date ție însăși, atunci când dai naștere unui personaj. Cele două premii UNITER și nominalizările de-a lungul timpului sunt o scânteie frumoasă ce mi-au dat încredere. Timpul se dilată într-un fel special atunci când îți auzi numele pe scenă: o parte din tine e speriată, o parte e în extaz, iar cealaltă parte caută un răspuns la întrebarea „ce trebuie să fac acum?” Dar e un moment care lasă o amprentă frumoasă, pentru că te face responsabilă. Cred că aceste momente sunt cele pe care le împarți cu echipa.

Gala UNITER 2012

CEL MAI BUN ACTOR ÎN ROL SECUNDAR

BALÁZS BODOLAI

Pentru interpretarea rolului Helmuth von Sachs din „Aniversarea”, montat la Teatrul Maghiar din Cluj. „Nominalizarea pentru premiul UNITER a fost o mare și adevărată surpriză. Țesutul spectacolului este atât de dens încât rolurile sunt total inexistente unul fără celălalt. Astfel, orice nominalizare înseamnă o nominalizare pentru toată echipa. Repetițiile cu Robert au fost deosebite. Atenția lui pentru actori fiind una specială, el creează o atmosferă în care poți să te simți complet liber. Spectacolele reprezintă o încercare, pentru că de fiecare dată am impresia că iau spectatorii unul câte unul de mână și îi conduc, personal, în universul creat de noi toți. Atât de aproape de ochii lor, în ai mei trebuie să domnească cele mai clare și pure emoții.”

VICTOR REBENGIUC

Pentru interpretarea contelui Matvei Semionovici Șabelski din „Ivanov”, montat de Andrei Șerban la Teatrul Bulandra. „Mie nu-mi place să vorbesc despre personajele mele, îmi place doar să le joc. Așa că îi invit pe cei care vor să afle cum e spectacolul să vină la Teatrul Bulandra. Cred că montarea vorbește de la sine. În rest, pentru mine a fost o mare bucurie să lucrez cu Andrei Șerban. Să știți că nu a fost o pedeapsă, cum ar crede unii, ci un premiu, o răsplată. Sunt atât de rari regizorii mari care vin să monteze în România încât fiecare astfel de întâlnire e o sărbătoare. Mai ales acum când ni s-au împușinat atât de mult regizorii. S-au dus Ciulei și Tocilescu, Lucian Pintilie nu mai montează, Purcărete lucrează foarte rar în București, Andrei Șerban vine și el doar din când în când, iar Yura Kordonsky are acum o mulțime de proiecte. Mă bucur că după ce i-am deschis noi porțile Teatrului Bulandra a ajuns un regizor atât de solicitat. Eu sunt fericit de fiecare rol lucrat cu un regizor important. Prețuiesc acest lucru cu atât mai mult cu cât sunt bătrân și nu voi mai face multă vreme umbră pământului.”

CORNEL SCRIPCARU

Pentru rolul Lebedev din „Ivanov”, montat la Teatrul Bulandra de către regizorul Andrei Șerban. „Povestea asta cu nominalizarea pentru mine e o chestiune foarte delicată. În primul rând că eu nu cred în nominalizarea actorilor. Înțeleg să nominalizezi un regizor, pentru că ei sunt adevărații creatori, dar un actor? Noi depindem atât de mult unul de celălalt pe scenă, depindem de replica colegului, de reacția lui, ne sprijinim mereu unul pe altul, totul este o muncă colectivă. Așa încât extragerea unui singur element din mulțimea de actori care populează spectacolul și scoaterea lui în evidență mi se pare injustă. Într-un cuvânt: eu nu m-am bucurat de această nominalizare pentru că nu este vorba despre o victorie a mea și numai a mea. Succesul este al întregii echipe.”

CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ ÎN ROL SECUNDAR

IOANA DRAGOȘ GAJDO

– pentru rolul Golde din „Scripcarul pe acoperiș”, montat la Teatrul „Regina Maria” din Oradea de Korcsmáros György. „Golde, e un nume fericit, e un nume de aur.... Întâlnirea cu ea a fost ca o plimbare liniștită în așteptarea răsăritului stelelor de Sabbath. Șansa lui Golde e Tevie, partenerul ei. Amândoi ne suntem șansa în mod egal și fără echivoc. Iar Golde fără Tevie nu poate să fie. Iată de ce, această nominalizare, consider că îi aparține și partenerului meu Richard Balint, alias Tevie. Șansa acestei nominalizări se datorează și Comunității Evreilor din Oradea, care a contribuit la plata integrală a drepturilor de autor ale acestui spectacol. Și, desigur regizorului György Korcsmaros, care a crezut în noi din prima secundă. Așadar, mazel tov!”

ANA IOANA MACARIA

– pentru rolul Nastenka din „Însemnările unui necunoscut” pus în scenă la teatrul Bulandra de Alexandru Darie. „Am debutat în teatrul profesionist cu „Trilogia antică” a lui Andrei Șerban – în corurile din „Medeea”, „Troienele” și „Electra”. Am oficiat, m-am pus în slujba unui sens mai degrabă decât am jucat. Am avut miza spectacolului și mai deloc miza vreunei reușite proprii. De asta m-am decis să fiu actriță: a face teatru e o cale nu un scop. Nu s-au schimbat prea multe de atunci în felul în care mă raportează la meseria mea... Scena e locul ideal pentru cei curioși, e laboratorul alchimic perfect în care se amestecă tot ce suntem noi (dramaturgi, regizori, scenografi, actori și tehnicieni) cu bune și rele, dând naștere unui organism viu – spectacolul. Dacă doar unul din „făcătorii” spectacolului lipsește sau e înlocuit, organismul devine altfel, altcineva... Din cauza asta nu cred că Nastenka este doar „a mea”. Ea s-a conturat în timp, a prins viață în marea întâlnire dintre Dostoievski, Ion Cojar, Ducu Darie, Maria Miu, Iza, Matei și Mihai Constantin, Virgil Ogășanu, Alexandru Potoceanu, Tamara Buciuceanu, Ion Besoiu, Manuela Ciucur, Mirela Gorea, Marian Rălea, Petre Lupu, Ilinca Manolache, Bogdana Darie, Antoaneta Cojocar, Gheorghe Ifrim, Lucian Ifrim, Andrei Runcanu, Matei Constantin, minunații noștri „calugări” din cor și tehnicienii de la sala Toma Caragiu. Fiecare din noi îndeplinim o funcție vitală în spectacol, nu putem exista unul fără celălalt – cel puțin așa gândesc și simt eu.”

CEA MAI BUNĂ SCENOGRAFIE

NIKOLA TOROMANOV

Pentru „Vizita bătrânei doamne”, montat la Teatrul Național din București de Alexander Morfov. „Pentru mine e întotdeauna o experiență interesantă să lucrez în afara granițelor Bulgariei natale. E grozav să întâlnești culturi diferite, oameni noi, să explorezi limitele sau, dimpotrivă, universalitatea pe care limbajul teatral le are, indiferent de contextul cultural în care ajungi să lucrezi. Într-un cuvânt să lucrez „afară” pentru mine e „fun”. Deși nu ne desparte decât o graniță, recunosc că nu știam mai nimic despre teatrul românesc. Sigur că auzisem de câteva capodopere semnate Silviu Purcărete, dar cam atât. Faptul că în timp ce lucream în țara voastră am putut vedea și câteva spectacole a făcut ca respectul meu pentru artiștii români să crească vizibil. Lucrul la Teatrul Național a fost minunat, dar deloc ușor. Clădirea e în reparație, așa că aveam parte la repetiții de mult zgomot și de o grămadă de praf. Eu unul aveam de umplut o scenă uriașă dotată, din fericire, cu multe mijloace tehnice, care de care mai sofisticate. A trebuit să mă întâlnesc cu o grămadă de tehnicieni cu care am comunicat prin translator. În sfârșit, am avut și momentele noastre grele. Și pe tot parcursul lucrului am avut cu toții un tonus bun și o energie pozitivă, de oameni cu mentalitate de învingători, de la tehnicieni la actori. A fost o mare plăcere să mă aflu în acea companie. De acum încolo sigur că voi fi deschis la noi experiențe românești. Voi veni adeseori în vizită pentru că mi-am făcut deja mulți prieteni acolo și îmi amintesc mereu cu bucurie de zilele bune petrecute la Național.”

DRAGOȘ BUHAGIAR

Pentru spectacolul „Ultima zi a tinereții”, pus în scenă de Yuri Kordonsky la Teatrul Național „Radu Stanca” din Sibiu. „Să îmi premii pare cel mai frumos lucru, de fapt, e mai degrabă inconfortabil. Toată lumea începe să te ia la ochi, să te urmărească, să te compare cu ceilalți, ba chiar cu tine însuși în perioadele tale mai bune. N-am să fiu ipocrit să susțin că premiile pe care le-am luat de-a lungul multor gale UNITER nu m-au bucurat, ba chiar, uneori, m-au dus spre niște trăiri vecine cu fericirea (cam pe la premiul al treilea și al patrulea așa). Într-un timp, mi-am dat seama că, într-un anume fel, un premiu le cheamă pe celelalte, cu condiția ca tu, premiantul, să nu te culci pe lauri și să continui să muncești ca și când n-ai fi luat vreodată vreun premiu. N-am să uit o croitoreasă

exasperată de insistențele mele pentru o pensă la un costum din Oblomov: „Haideți, domnu' Dragoș... aseară m-am uitat la televizor și m-am bucurat că ați luat premiu și acum uite ce-mi faceți...” I-am zis că premiul ăla nu face doi bani dacă nu ne iese pensa. Cam așa e cu premiile. E seara Galei, toată lumea îmbrăcată frumos... emoțiile până când se ajunge la categoria ta... apoi spaima că n-o să-ți dea în nici un caz ție... vria discursului... întors pe scaun roșu ca racu' și întrebat soția instantaneu, la modul ventriloc, dacă am fost coerent și dacă n-am fost penibil... felicitările tuturor... vocea lui Caramitru târzie în noapte care ne invită pe scenă la paharul final de șampanie... „Hai, Victor... hai, Buha... haideți să ciocnim un pahar de șampanie... să ciocnim pentru teatru...” După care, a doua zi e totul exact la fel cum era înainte de premiu... atelierele... croitorii și croitoresele... regizorii tehnici... constructorii de decoruri... sincer... cu sau fără premiile astea eu cred că aș funcționa la fel... m-ar costa la fel de tare ce fac și mi-ar păsa la fel de tare dacă ies bine sau prost. Doar că Galele UNITER ne strâng la un loc așa cum nu se mai întâmplă cu nici o altă ocazie în lumea teatrului... și sigur că se vor găsi mereu cărcotași care să spună că nimic nu e cum trebuie, dar atmosfera de acolo are un miros de breaslă în cel mai frumos sens al cuvântului și cred că, dacă galele n-ar mai fi, mulți le-ar simți lipsa, chiar și dintre cei care azi le boscorodesc.”

VIOARA BARA

Pentru „Scripcarul pe acoperiș”, montat la Teatrul „Regina Maria” din Oradea de către Korcsmáros György. „Un scripcar pe acoperiș?... Sună nebunește, nu-i așa? Însă aici, în micuțul nostru sat Anatevka, s-ar putea spune că fiecare dintre noi suntem un scripcar pe acoperiș, încercând să încropească o melodie simplă și plăcută, fără a-și rupe gâtul. Nu e ușor, credeți-mă. S-ar putea să ne-ntrăbeți: de ce stați cocoțați acolo, dacă-i atât de periculos?”

Ei bine, vă spun eu de ce: Anatevka e casa noastră! Și cum ne păstrăm echilibrul? Asta v-o pot spune într-un singur cuvânt: tradiție! Echilibrul fragil între tradiție și emancipare, universul idilic dintr-un sătuc din Rusia unde locuiește o familie de evrei, sentimentele de instrăinare și frustrare resimțite în urma exodului, toate acestea, le-am cuprins într-o grafie a unui spațiu teatral, reprezentând un deal; un deal compus din module acoperite de iarbă verde, în secțiunea căruia descoperi fațadele unor case cu picturi Chagalliene. Pe parcursul spectacolului ele se vor dezmembra și asambla în diverse forme, scâldate într-o lumină la fel de idilică și doar la final, în urma exodului, ne apare din nou dealul-sat: părăsit, trist, cu o lună imensă ce se profilează pe cer.”

KATÓ EMÓKE

– pentru rolul Else din „Aniversarea”, de la Teatrul Maghiar din Cluj. „Vă spun sincer că nominalizarea aceasta a fost o mare surpriză. Dacă anul trecut, cu rolul din „Strigăte și șoapte”, care pentru mine e cel mai important pe care l-am făcut vreodată, mă așteptam să fiu nominalizată, acum nu mi-a trecut nici o clipă prin cap că așa ceva ar fi posibil. Sigur că lucrul la „Aniversarea” nu a fost deloc ușor. Joc o mamă a patru copii, dintre care unul a murit, care mai are, pe deasupra, și un soț pervers. Faptul că regizorul a fost mereu atât de aproape de noi ne-a ajutat enorm și aproape că nu am simțit când s-a născut acest spectacol. Iar acum, că și el și colegul meu Bodolai Balázs suntem nominalizați la UNITER, ne face să ne întrebăm: „Da' oare ce-am făcut noi acolo? Suntem chiar atât de buni?”

CEL MAI BUN SPECTACOL

„Ivanov”
Teatrul Bulandra„Ultima zi a tinereții”
Teatrul „Radu Stanca” Sibiu„Vizita bătrânei doamne”
Teatrul Național București

CEL MAI BUN ACTOR ÎN ROL PRINCIPAL

SORIN LEOVEANU

Pentru „Caligula”, montat de Laszlo Bocsardi la Teatrul Național din Craiova. „În viața fiecăruia sunt gânduri care nu-ți dau pace și de care nu vrei să te desparți, cumva. Așa se întâmplă și cu anumite roluri, iar Caligula, face parte din ele. Să tot fie ani de când mă gândeam la el. Dar concret, dacă mă întrebați cum am ajuns să-l joc, vă spun: i-am scris pe o bucată de hârtie lui Bocsardi „Caligula”, iar el a păstrat-o... „Caligula” reprezintă pentru mine energii noi, alte întrebări, încercarea și căutarea unor expresii diferite de cele de până acum. În general, noul... cred eu. Dar dincolo de seriozitate, de muncă, încredere, sinceritate, cădere, talent – acolo unde e cazul, există și trebuie să existe Șansă! Fără ea, viața în teatru este... oricum și teatrul devine... ușor! Nu am fost ocolit de șansă, dimpotrivă, dar nici nu sunt singurul!”

MARIAN RĂLEA

Pentru Sașa Saveliev din „Îngropați-mă pe după plintă”, montat de Yuri Kordonsky la Teatrul Bulandra. Ceea ce e interesant la acest personaj e că nu știm dacă Sașa e copil sau e adultul care-și amintește de copilărie. Propunerea lui Yuri Kordonsky a fost

extraordinară pentru că am reușit împreună să creăm două personaje într-unul singur. Nu ne-am propus asta de la început. Personajul s-a născut pur și simplu în felul ăsta în timpul lucrului. La început nu știam care ton să fie mai gros, cel al adultului sau al copilului, dar în timp „vocile” s-au decantat. Cert e că pentru prima dată mi s-a întâmplat acest miracol, care aparține teatrului: să joc două personaje într-unul singur. Nu știu dacă a fost ușor sau greu, dar pentru mine a fost o descoperire că pe scenă se poate mai mult decât făcusem până atunci. Iar atunci când ai alături de tine niște personalități extraordinare, în primul rând doamna Mariana Mișuț, apoi Andreea Bibiri, Claudiu Stănescu, Valentin Popescu și tehnicul excepțional de la Bulandra și se pare că totul e mai ușor. Așa s-a născut Sașa Saveliev, acest copil-adult atât de fragil și bolnăvicios, iubit de toată lumea, și de bunică și de mamă și de toți spectatorii care vin la Bulandra.

MARIUS TURDEANU

Pentru rolul din „Ispita Cioran”, montat de Gavriil Pinte la Teatrul Național „Radu Stanca” din Sibiu. „Din multe privințe pentru mine rolul lui Cioran mi-a adus experiențe cu care nu m-am mai întâlnit, așa că era normal să am o oarecare teamă. (Ce m-aș face eu fără ea?). Apoi tramvaiul, apoi problematica... conflictul omului pe care trebuia să-l joc sau mai bine zis să-l înțeleg. Nu era un conflict într-o relație cu cineva, ci un conflict cu el însuși, cu lumea, căci ce altceva e Cioran? Dar el nu e doar tenebros și nihilist – e și cald, divin și foarte uman, în ciuda tuturor contradicțiilor lui și în ciuda a ceea ce a făcut sau vrut să pară că face. Eu asta am descoperit-o pe parcurs și am avut revelații care m-au făcut să mă pot apropia de omul ăsta – care, recunosc, îmi era destul de străin. Acum, când am timp liber și vreau să mă duc să mă plimb pe undeva, mi se întâmplă foarte des să mă trezesc plecând spre Râșinari. Nu stau neapărat să mă întreb de ce. Dar cu siguranță e o reminiscență subtilă din timpul repetițiilor, o ispită câștigată. Poate sună tâmpit, dar simt că mi-a devenit într-un fel prieten drag. Dincolo de asta, sunt multe lucruri acolo care au rămas așa cum le-a descris el, oame-nii gospodari, bețivii, biserica, copiii care se joacă cu cutii de conserve, cimitirul, Coasta Boacii și bineînțeles și altele care s-au mai schimbat sau au apărut pur și simplu... case de prost gust, manele și Merțanuri parcate în noroi... Ce să zic? Drăguț!”

CEA MAI BUNĂ ACTRIȚĂ ÎN ROL PRINCIPAL

CLAUDIA IEREMIA

Pentru rolul Zoe Trahanache din „O scrisoare pierdută” montat la Teatrul Național din Timișoara de Ada Lupu. „Lucrând pentru rolul Zoe, cea mai mare provocare a fost să-mi las temperamentul în culise și să îmi păstrez voința prin fragilitate. E greu să fii premeditat și să nu te divulgi. M-a salvat perseverența regizoarei – a Adei Lupu – care a știut de la început cum trebuie să fie Zoe. Eu nu m-aș fi dus pe drumul ăsta de una singură. Acum, însă, dacă mă întrebă cineva în ce relații mai sunt cu personajul Zoe, pot să spun că Zoe și cu mine conviețuim pașnic. Am avut ceva neînțelegeri la început, dar acum așa ieși oricând la o cafea cu ea. Doar că nu știu dacă îmi permit cafeaua pe care o bea ea.”

MARIANA MIȘUȚ

Pentru Bunica din spectacolul „Îngropați-mă pe după plintă”, regia Yuri Kordonsky, de la Teatrul Bulandra. „Sunt teribil de fericită că Yura mi-a spus rolul ăsta. De fapt, soția lui, care este critic de teatru, a descoperit romanul și i l-a dat lui Yura. „Citește cartea asta și vezi, poate îți spune ceva”. Iar Yura a citit și bineînțeles că i-a spus ceva. El s-a gândit imediat la mine pentru rolul bunicii, lucru pentru care îi sunt profund recunoscătoare. După Lear am iată de jucat încă o partitură teribil de complexă și de grea. Tehnic, rolul bunicii e mai greu decât Lear. La „Lear” eu mai ies din scenă și-i las loc lui Gloucester să-și mai fluture pe-acolo tragedia, dar la „Îngropați-mă pe după plintă” sunt în permanență prezentă și trebuie să trec prin stări-limită tot timpul. De asta este foarte frumos și foarte greu rolul bunicii și din cauza asta îl iubesc atât de mult. Și tot la fel de mult, ba chiar mai mult, îl iubesc pe Yura, care e un regizor extraordinar, care iubește din tot sufletul actorii. Iar actorii trebuie să fie iubiiți ca să poată înflori și să se poată deschide ca niște verze.”

OANA PELLEA

Pentru rolul din „Vocea umană”, spectacol pus în scenă la Teatrul Metropolis de către Sanda Manu. „Vocea umană. Înseamnă ceva pentru Oana Pellea actrița: Un studiu. Un drum luat de la O. Voluptatea parcurgerii unei partituri majore. Un prag în drumul meu ca artist. Reîntâlnirea cu Profesorul meu în ale actoriei și nu numai, cu excepționala Doamnă Sanda Manu. Lucrul cu dânsa a fost un răsfaț artistic și uman. Și înseamnă ceva pentru mine: Un credo. Cred în iubirea fără limite. Cred că în iubire nu există umilință, orgoliu, jocuri de putere. Cred că atunci când iubești, chiar dacă te desparți sau chiar dacă moartea te desparte, rămâi cu iubirea ta până la capătul capătului. Iubirea adevărată îți rămâne în ADN. Cred că în femeie iubind nu poate fi decât generoasă. Cred că în iubirea adevărată nu există răzbunare. Când iubești pe cineva nu vrei decât ca celuilalt să-i fie bine. Nu vrei decât ca celălalt să fie fericit! Indiferent câtă durere implică asta pentru sine. Așa cred eu. Orice judecată referitoare la „cine are dreptate”, „cine a greșit”, „cine e de vină”, „cine se înjosește în fața cui”, cine etc. Atunci când vorbim despre iubirea adevărată... să mă ierțați... mi se pare... minoră și ușor ridicolă. Și cu cât mai mulți AZI se vor despărți prin sms, facebook sau mail... eu mă voi încăpățâna să vorbesc despre Absolutul în Iubire. Și în capacitatea ființei umane de a parcurge o astfel de iubire. Este opțiunea mea.”

CEL MAI BUN REGIZOR

LASZLO BOCSARDI – pentru „Caligula”, montare a Teatrului Național din Craiova. „Caligula” ca text a devenit important pentru mine mai ales din cauza personajului principal. Construcția, filozofia piesei se realizează mai ales prin figura ambiguă a acestui tiran, care are sufletul unui adolescent sătul de lașitate și imoralitatea burgheză a celor ce îl înconjoară. Alegerea acestui text se datorează în totalitate existenței în trupa craioveană a lui Sorin Leoveanu, care la rândul-i, paralel cu mine avea același vis: Caligula. E clar că la mijloc e vorba de soartă. Altă explicație pentru alegerea făcută nu găsesc.

RADU ALEXANDRU NICA – pentru „Mountainbikerii”, montat la Teatrul German de Stat din Timișoara. „Mountainbikerii” îl văd ca pe un spectacol de schimbare de paradigmă estetică personală. Simt că mă interesează din ce în ce mai puțin estetica cu tentă post-expresionistă, cu accent puternic pe mișcare, pe ritm, pe violență etc., care mă definea oarecum până acum. Mountainbikerii suntem noi, tot mai mulți parcă, cei care fugim de propria viață, de responsabilitate, de adevăr, de confruntări relevante, având ca unic scop servirea unor idoli mult prea trecători – corpul nostru, pielea noastră, sănătatea noastră, cea tratată cu botox și Viagra la bătrânețe. Ceva mai rar cu înțelepciune.

SILVIU PURCĂRETE – pentru „D’ale carnavalului”, montat la Teatrul „Radu Stanca” din Sibiu.

PREMIUL PENTRU ÎNTREAGA ACTIVITATE

VALER DELLAKEZA – Mi se făcuse semn și d-aia n-am prea fost cu sufletul împăcat să fac drumu’ la București, mai ales după ce aflasem cu cine concurez. A insistat, aducând argumente serioase, și Boroghina și Meșterul Vlad Mugur, cum că e vorba de respectul pe care îl acorzi celorlalți doi nominalizați, spectacolului, teatrului, Galei etc. Sigur că aveau dreptate, dar, parcă, și eu aveam dreptate; simțeam eu ceva, îmi spunea mie inima că ceva nu e în regulă... Da’ la urma urmei, ce-o să mi se întâmple dacă mă duc? În sfârșit, ca două colete puse la vagonul de poștă al unui tren personal, cu ambalajul deteriorat, am ajuns în București. Conform Protocolului a trebuit să vin cu o zi înainte pentru repetiții cu televiziunea. Atenț cu sunt cu soția mea, s-o îmbinez, să-i ofer o zi plăcută în capitala țării, i-am propus să-i cumpăr... ceva presă, să aibă cu ce să-i treacă ziua mai repede. Ajunși la hotel, ne-am dușat, am mâncat sanvișurile aduse de acasă, ne-am întins pe paturi, iar nevastă-mea a început să răsfoiască presa. Nici n-am apucat să-mi trag sufletu’ ca lumea, că sare din pat ca arsă, reproșându-mi pe ton amenințător că nu trebuia să venim, că n-am ascultat de ea, că... Doamne, ce-am mai tras de ea până i-am scos ziarul dintre dinți. Ce se întâmplase: unul din ziarele pe care le răsfoia soția mea dădea la sigur știrea cu poze, cu aprecieri pozitive, cu concluzii firești, că la categoria Cel mai bun actor, câștigător este Dorel Vișan. – Gata, hai, bagajele...și-acasă!, preciză ultimativ doamna din fața mea! Da! zic, da’ dacă plecăm, ne pun aștia să plătim și hotelu’ și nici nu ne decontează biletele. Fiind vorba de bani, am convins-o. A doua zi dimineață la repetiția cu televiziunea, nimeni nu mi-a dat nicio importanță. Repetiția a fost oarecum simplă: de pe scunul pe care eram obligat să stăm, la auzul numelui câștigătorului, trebuia să ne sculăm și să mergem cu camera 4 până la scenă, apoi cu camera 2 către Președintele Caramitru care ne întindea mâna, după care cu camera 1 până în fața microfonului unde se citea numele celui premiat. Ușor. Numai că seara, la auzul numelui meu - câștigătorului, m-am ridicat atât de repede că am uitat de parcursul stabilit cu televiziunea și m-am dus direct la Premiu.

Toca și teatrul

Alex Tocilescu

Dacă Toca (adică taică-meu) ar putea să fie prezent în seara celei de-a 20-a ediții a premiilor Uniter, probabil că ar spune două lucruri după ce ar urca pe scenă pentru a își lua în primire premiul de excelență: în primul rând că îl enervează faptul că gala se ține într-o luni, și că a trebuit, ca atare, să își reprogrameze dializa, și în al doilea rând că nu înțelege de ce i se tot dau premii de excelență (pe primul, care era, de fapt, „pentru întreaga activitate”, l-a primit în 2002), dar nu a primit niciodată premiul pentru regie (deși trei montări ale lui, O scrisoare pierdută, Oblomov și Elizaveta Bam, au câștigat la categoria „cel mai bun spectacol”). „Sunt un regizor excelent, dar nu suficient de bun?”, ar întreba Toca ironic-amuzat-amuzant, și sala ar râde și i-ar da, probabil, dreptate. La sfârșitul galei, ar merge la Cocoșatu' cu câțiva prieteni și ar sta la discuții și vodcă până la o oră târzie. Sau poate că ar veni cu aceeași prieteni acasă. În orice caz, ar fi, după cum i-a plăcut întotdeauna, înconjurat de oamenii care îi sunt dragi.

Însă Toca nu va putea participa, fizic, la această ediție - și nici la cele care vor urma. Drept care cei care vor vrea să-l vadă o vor putea face, dacă se grăbesc (teatrul este, din păcate, o artă mai efemeră decât oricare alta), prin prisma spectacolelor sale. La Teatrul Metropolis vor putea vedea, în „Nevestele vesele din Windsor”, veselia lui Toca și pofta lui de viață; la Teatrul de Comedie îi vor putea admira nebunia, inteligența și fantezia în „Casa Zoikăi” - și umorul și ironia înțepătoare în Poker; în cele din

urmă, la Bulandra, care a rămas întotdeauna teatrul său de suflet, vor putea vedea melancolia și frumusețea lui Toca în „Oblomov”, și profunzimea, curajul și tristețea sa în „Sfârșit de partidă”. După care, într-un viitor nu foarte îndepărtat, spectacolele vor fi scoase, pe rând, din programele teatrelor, și nu vor mai rămâne decât amintirile.

Ceea ce nu va trebui, totuși, să fie un prilej de tristețe - pentru că la urma urmei, asta este soarta teatrului și a lumii lui: să trăiască în amintiri, care pot fi, pentru cei care le aud sau citesc mulți ani mai târziu, la fel de fascinante și mișcătoare ca realitatea.

Lui Toca îi plăcea, de exemplu, să își amintească de seara în care s-a jucat la București, pe la sfârșitul anilor '70, „Nevestele vesele din Windsor”, pe care o montase la Piatra Neamț. Spectacolul a fost programat la Bulandra, la sala Izvor, și înaintea reprezentației coada la bilete ajunsese până pe cheiul Dâmboviței. Desigur, nu toată lumea a putut intra, așa că teatrul a fost luat cu asalt (spectacolul, pe muzica lui Nicu Alifantis, făcuse o vâlvă extraordinară). Când în sfârșit piesa a putut începe, cu mult după ora scrisă pe afiș, sala era atât de plină, povestea Toca, încât nu mai aveau loc nici să arunci un ac; oamenii stăteau pe scări, pe buza scenei, câte doi pe un scaun, iar cei care nu au mai încăput în sală au rămas în foaier, pentru a asculta măcar ceea ce nu puteau să vadă. Și totuși, în sală a fost o liniște absolută - până la aplauzele care au durat multe, multe minute. Succesul a fost monstruos - atât de monstruos încât Ministerul Culturii a decis să

anuleze reprezentația care urma să aibă loc a doua zi.

O amintire a lui Toca, așa cum mi-o amintesc eu - și probabil toți cei care au fost în seara aceea de la sfârșitul anilor '70 în sala Izvor

a teatrului Bulandra. Și care și-l vor aminti pe Toca și spectacolele lui la mult timp după ce acestea vor fi încetat să fie jucate. Ceea ce este, cred, tot un fel de premiu de excelență. ●

URMARE DIN PAGINA 1

UNITER, o viață

UNITER-ul a lansat ●●● un program editorial la care mi-a făcut onoarea de a mă asocia, s-a preocupat de soarta actorilor vârstnici, a selecționat tineri pentru a se forma și a animat festivalul național de teatru. Poate de departe nu-i văd decât meritele - e avantajul distanței! - dar de fiecare dată am revenit și l-am regăsit în ciuda unor vorbe rău-voitoare auzite în jur! Nu era rolul meu de a le verifica, și de aceea am preferat să nu le ascult plângerile, pentru a-mi reîntâlni prietenii, pe Pino, pe Aura... În douăzeci de ani, nici o umbră nu ne-a întunecat inima! Acum le mulțumesc. UNITER-ul, ce s-a impus ca o prezență decisivă pentru teatrul românesc, ajunge la o vârstă care-i permite să privească în spate cu satisfacție, dar care-i impune totodată să se reinventeze, să asume acea obligație de reînnoire proprie tuturor celor care nu vor să îmbătrânească înainte de vârstă. Suntem mulți cei care ne întrebăm la capăt de viață cum să evităm obișnuința, cum să refuzăm stereotipia. Cum să-ți recunoști vârsta și cum să o combați demn, fără a cultiva iluzii înșelătoare nici a accepta capitularea comodă? La douăzeci de ani - o viață - UNITER-ul de asemenea se poate interoga. Dar înainte de a găsi răspunsul, azi, împreună, să privim înapoi pentru a recunoaște și sărbători aventurile parcursului. Pauza necesară ce precede îndreptării către alte orizonturi! Memoria e socul indispensabil al viitorului.

Organizatori:

Finanțatori:

Mecena:

Sponsor principal:

Sponsori:

Anul acesta, Samsung Electronics România este unul dintre principalii parteneri care au susținut Gala UNITER. „Susținerea galei UNITER reprezintă debutul unei platforme extinse de promovare a culturii române, pe care Samsung o va dezvălui în curând. Îmbrițăm această platformă din apreciere și respect pentru arta și artiștii din România, dar și față de publicul care le-a rămas fidel atât timp. Este un public de valoare, alături de care orice brand puternic ar fi mândru să se afle”, spune Mihaela Stănoiu, Marketing Manager în cadrul Samsung Electronics România.

Parteneri:

Partener de tradiție:

Eveniment recomandat de:

Parteneri media:

